

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۲/۶/۱۳۷۹ بنا به پیشنهاد شماره ۱۲۶۱۱ مورخ ۱۲/۸/۱۳۷۸ بیمه مرکزی ایران و به استناد از ماده (۲۸) الحاقی به قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۸ - مقررات تاسیس و فعالیت موسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران را به شرح زیر تصویب نمود:

فصل اول

- تعاریف: ماده ۱ در این آیین نامه واژه‌های زیر به جای عبارتهای مشروح مربوط به کار می‌رود:

الف - مناطق آزاد: مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

ب - سایر نقاط کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران به استثنای مناطق آزاد.

پ - منطقه: هر يك از مناطق آزاد

ت - سازمان: سازمان هر يك از مناطق آزاد

ث - مؤسسات موضوع این آیین نامه: کلیه مؤسسات مذکور در ماده (۲) این آیین نامه

ج - مؤسسات بیمه: مؤسسات بیمه‌ای که طبق مقررات این آیین نامه مجاز به فعالیت در منطقه می‌باشند

چ - مؤسسات بیمه متقابل: مؤسسات بیمه‌ای که خدمات خود را به صورت بیمه متقابل تنها به اعضا ارایه مینمایند.

ح - مؤسسه کارگزاری بیمه: شخص حقوقی که در مقابل دریافت کارمزد، واسطه انجام معاملات بیمه و یا بیمه اتکایی بین طرفها بوده و شغل او تنها ارایه خدمات بیمه‌ای می‌باشد.

خ - شعبه: واحد تابعه یکی از مؤسسات بیمه ایرانی که در چار چوب موضوع و وظایف مؤسسه اصلی تحت نام و مسئولیت آن در منطقه فعالیت میکند

د - نمایندگی بیمه: شخص حقیقی یا حقوقی که براساس قرارداد نمایندگی با یکی از مؤسسات بیمه ایرانی و مقررات این آیین نامه، انجام بخشی از موضوع و وظایف مؤسسه طرف قرارداد در امر بیمه را در منطقه به عهده گرفته است.

ماده ۲

عملیات بیمه و بیمه اتکایی در مناطق آزاد به وسیله مؤسساتی که بنا به پیشنهاد سازمان، طبق مقررات این آیین نامه از بیمه مرکزی ایران مجوز دریافت داشته و به یکی از صورتهای زیر به ثبت برسند انجام خواهد شد:

۱- شرکت سهامی یا تعاونی بیمه ایرانی با مشارکت سهامداران حقیقی و حقوقی ایرانی و یا خارجی که

کلیه سهام آن با نام باشد.

۲- مؤسسه نمایندگی و یا کارگزاری بیمه.

تبصره ۱ - تأسیس شعبه توسط مؤسسات بیمه با رعایت مقررات این آیین نامه و ثبت در منطقه بلامانع است.

تبصره ۲ - اعطای نمایندگی بیمه به اشخاص حقیقی با رعایت ضوابطی که به تصویب شورای عالی بیمه میرسد امکانپذیر است.

تبصره ۳ - فعالیت شعبهها و نمایندگیهای مؤسسات بیمه سایر نقاط کشور در هر يك از مناطق آزاد با رعایت مقررات قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری در چار چوب این آیین نامه و سایر ضوابط حاکم بر مؤسسات مزبور بلامانع است.

ماده ۳

مؤسساتی که در اجرای این آیین نامه اجازه فعالیت در منطقه دریافت مینمایند، مجاز به عرضه بیمه برای اشخاص مقیم، موضوعات و موارد بیمه موجود در سایر نقاط کشور و بیمه حمل و نقل کالای وارداتی به سایر نقاط کشور که قرارداد خرید آن در ایران منعقد یا اعتبار اسنادی آن در ایران باز شده است نمیشوند. عملیات بیمه اتکایی از شمول حکم این ماده مستثناست.

تبصره ۱ - مؤسساتی که تنها اجازه فعالیت بیمهای مستقیم در منطقه را دارند نمیتوانند از مؤسسات بیمه سایر نقاط کشور بیمه اتکایی قبول نمایند.

تبصره ۲ - مؤسسات بیمه میتوانند نسبت به بیمه اموال و مسؤولیت (غیر بیمه اشخاص) در چار چوب این آیین نامه و رعایت قوانین و مقررات مربوط در مناطق ویژه اقتصادی فعالیت کنند.

تبصره ۳ - صدور بیمه نامه توسط مؤسسات بیمهای مناطق آزاد برای آن دسته از موضوعات و موارد بیمهای که از طرف مؤسسات بیمهای ایرانی فعال در سایر نقاط کشور عرضه نمیشود از شمول این ماده مستثناست و فهرست این قبیل موضوعات و موارد بیمه مجاز در سرزمین اصلی، برای مؤسسات بیمه، توسط بیمه مرکزی ایران حداکثر ظرف ۳ ماه از تاریخ تصویب این مقررات، تهیه و به سازمانها اعلام میشود.

ماده ۴

حداقل سرمایه برای مؤسسات بیمه، نمایندگی و کارگزاری بیمه به قرار زیر است:

۱- مؤسسات بیمه مستقیم با سرمایه حداقل پانزده میلیارد (۱۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تشکیل میشوند که باید حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.

۲- مؤسسات بیمه متقابل با سرمایه حداقل دویست میلیون (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تشکیل میشوند که باید حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.

۳- مؤسسات بیمه اتکایی با سرمایه حداقل هشتاد و پنج میلیارد (۸۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تشکیل میشوند که باید حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.

۴- مؤسسات نمایندگی و یا کارگزاری بیمه با سرمایه حداقل سیصد میلیون (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تشکیل میشوند که باید حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.

تبصره ۱ - هرگونه تعدیل در ارقام مندرج در این ماده هر ۲ سال یکبار موکول به پیشنهاد مشترك

دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و بیمه مرکزی ایران و تصویب هیأت وزیران است.

تبصره ۲- سهامداران خارجی مؤسسات موضوع این آیین نامه سهم الشرکه ریالی خود را باید بابه ارزشهای مورد قبول بانک مرکزی ایران پرداخته و یا گواهی تبدیل ارز را ارائه نمایند.

تبصره ۳- وجوه سرمایه موضوع این ماده باید نزد یکی از بانکهای مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که ترجیحاً در مناطق آزاد دارای شعبه باشد واریز شود.

فصل سوم- مجوز ثبت و پروانه فعالیت:

ماده ۵

ثبت مؤسسات موضوع این آیین نامه در منطقه، موکول به ارائه مجوز ثبت که توسط بیمه مرکزی ایران صادر میشود و ثبت هر گونه تغییرات بعدی در اساسنامه، میزان سرمایه و سهام مؤسساتی که به ثبت رسیده باشند موکول به ارائه موافقت بیمه مرکزی ایران است.

ماده ۶

برای تحصیل مجوز ثبت، مدارك و اطلاعات زیر باید به بیمه مرکزی ایران تسلیم شود:

الف- اساسنامه مؤسسه.

ب- میزان سرمایه مؤسسه، رسید یا گواهینامه تعهد پرداخت آن.

پ- سهام نقدی و غیر نقدی و نحوه پرداخت آنها.

ت- صورت اسامی سهامداران، بازرسان و مدیران و تابعیت و تعداد سهام هر يك از آنها.

ث- اسناد و مدارك و اطلاعات دیگری که معرف صلاحیت مالی و مؤسسه و حسن شهرت مدیران آن باشد.

تبصره - مجوز ثبت صادر شده برای مدت ۶ ماه اعتبار دارد. در صورت عدم ثبت مؤسسه ظرف مهلت مذکور باید مجدداً مجوز ثبت تحصیل شود.

ماده ۷

بیمه مرکزی ایران موظف است حداکثر ظرف ۳۰ روز از تاریخ تسلیم آخرین مدارك و اطلاعات خواسته شده بار عایت ماده (۲۸) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۷۲ - و مقررات این آیین نامه نظر خود را اعم از قبول یا رد تقاضا به طور کتبی به سازمان اعلام نماید.

تبصره - در صورتی که متقاضی به نظر اعلام شده اعتراض داشته باشد می تواند ظرف ۳۰ روز اعتراض خود را به مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران تسلیم کند. تصمیم مجمع مزبور قطعی و لازمالاجراست.

ماده ۸

بیمه مرکزی ایران با دریافت گواهی ثبت مؤسسه در منطقه، پروانه فعالیت برای بیمه اتکایی، يك یا چند رشته بیمه مستقیم و یا هر دو صادر خواهد کرد.

فصل چهارم- لغو پروانه و محدود نمودن فعالیت:

ماده ۹

پروانه فعالیت صادر شده توسط بیمه مرکزی ایران برای تمام رشته‌ها یا رشته‌های معین در موارد زیر لغو خواهد شد:

الف - در صورت تقاضای دارنده پروانه.

ب - در صورتی که مؤسسه تا یکسال پس از صدور پروانه عملیات خود را در منطقه شروع نکرده باشد.

پ - در صورت ورشکستگی مؤسسه.

ت - در صورتی که به تشخیص بیمه مرکزی ایران و تأیید شورای عالی بیمه، وضع مالی مؤسسه طوری باشد که نتواند به تعهدات خود عمل نماید یا ادامه فعالیت مؤسسه به زیان بیمه شدگان و بیمه گذاران و صاحبان حقوق آنها باشد.

ث - سایر موارد پیش بینی شده در این آیین نامه.

ماده ۱۰

در مواردی که مؤسسات موضوع این آیین نامه برخلاف اساسنامه خود یا مقررات این آیین نامه یا حسب اعلام سازمان برخلاف سایر مقررات حاکم بر این مؤسسات در منطقه رفتار نمایند، به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه از فعالیت یا رشته‌های معین یا بیمه اتکایی به طور موقت یا دایم ممنوع خواهند شد.

ماده ۱۱

صدور و لغو پروانه فعالیت مؤسسات موضوع این آیین نامه یا ممنوعیت آنها از فعالیت به طور موقت و اطلاعاتی که از لحاظ حفظ منافع بیمه گذاران و صاحبان حقوق آنها لازم باشد، به هزینه خود مؤسسه توسط بیمه مرکزی ایران در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و منطقه در دو نوبت به فاصله يك ماه آگهی خواهد شد.

ماده ۱۲

در صورتی که پروانه فعالیت مؤسسه بیمه‌ای برای يك یا چند رشته بیمه اتکایی بطور دایم لغو شود، بنابه پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه، ترتیبی اتخاذ خواهد شد که متضمن منافع بیمه گذاران، بیمه شدگان و صاحبان حقوق آنها باشد. از جمله این ترتیبات، انتقال پرتفوی مؤسسه با کلیه سوابق و اسناد مربوط به حقوق و تعهدات آن به مؤسسه دیگری که مجاز به فعالیت در منطقه باشد خواهد بود.

فصل پنجم - نحوه فعالیت:

ماده ۱۳

مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه موظفند حساب اندوخته‌های قانونی و ذخائر فنی خود را نگهدارند و نحوه بکار افتادن آنها را به صورت مشخص منعکس نمایند. انواع اندوخته‌های قانونی و ذخایر فنی برای هر يك از رشته‌های بیمه و میزان و طرز محاسبه، همچنین ترتیب بکار انداختن این اندوخته‌ها و ذخایر و نیز سرمایه مؤسسه و نحوه ارزیابی اموال منقول و غیر منقول که نماینده منابع مالی مؤسسات مذکور است به موجب دستورالعملی است که به تصویب شورای عالی بیمه میرسد.

ماده ۱۴

مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه موظفند ده درصد (۱۰٪) از کلیه معاملات بیمه‌ای مستقیم خود را نزد بیمه مرکزی ایران بیمه اتکایی نمایند. بیمه مرکزی ایران در قبول یا رد اتکایی مزبور مجاز می باشد.

تبصره - نرخ کارمزد و سایر شرایط به موجب دستورالعملی است که به تصویب شورای عالی بیمه خواهد رسید.

ماده ۱۵

اموال مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه همچنین اندوخته‌ها و ذخایر مذکور در ماده (۱۳) تضمین حقوق و مطالبات بیمه گذاران و بیمه شدگان و صاحبان حقوق آنان است و در صورت انحلال یا ورشکستگی مؤسسه، بیمه گذاران و بیمه شدگان و صاحبان حقوق آنان نسبت به سایر بستانکاران حق تقدم دارند.

تبصره ۱- در میان رشته‌های مختلف بیمه حق تقدم با بیمه عمر است.

تبصره ۲- مؤسسات مذکور در این ماده نمی توانند بدون موافقت قبلی بیمه مرکزی ایران اموال خود را صلح حقوق نمایند و یا به رهن واگذار کنند و یا موضوع هر نوع معامله با حق استرداد قرار دهند.

تبصره ۳- دفاتر اسناد رسمی موظفند هنگام انجام معاملات موضوع تبصره (۲) این ماده، مطابق بخش اخیر ماده (۶۰) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری موافقتنامه بیمه مرکزی ایران را مطالبه و مفاد آن را در سند منعکس نمایند.

ماده ۱۶

مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه موظفند تراز نامه و صورت سود و زیان خود را در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و منطقه درج نمایند.

ماده ۱۷

مؤسسات موضوع این آیین نامه موظفند هر گونه تغییر در سهامداران عمده، مدیران و بازرسان (حسابرسان) مؤسسه را ظرف دو هفته به اطلاع بیمه مرکزی ایران برسانند.

ماده ۱۸

اشخاصی که در ایران یا در خارج از کشور به یکی از جرایم قتل، سرقت، خیانت در امانت، کلاهبرداری، صدور چک بی محل و اختلاس یا معاونت در جرایم مذکور محکوم شده باشند، همچنین ورشکستگان به تقصیر و تقلب نمیتوانند جزو مؤسسان یا مدیران مؤسسات موضوع این آیین نامه باشند.

ماده ۱۹

مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه از نظر ادغام و انتقال عملیات، انحلال و ورشکستگی، تابع مقررات این آیین نامه و مواد (۵۱) الی (۵۹) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری میباشند.

فصل ششم - نظارت:

ماده ۲۰

بیمه مرکزی ایران طبق مقررات این آیین نامه بر فعالیت مؤسسات موضوع این آیین نامه در منطقه نظارت خواهد کرد.

ماده ۲۱

مؤسسات موضوع این آیین نامه حسب مورد موظفند:

- الف- حسابها و صورتهای مالی خود را طبق نمونههای که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تأیید شورای عالی بیمه می رسد تنظیم و نگهداری نمایند.
- ب - يك نسخه از صورتهای مالی خود را که مورد رسیدگی و اظهار نظر حسابرسان تأیید شده توسط سازمان حسابرسی یا حسابرسان معتبر بینالمللی قرار گرفته است، حداکثر ظرف ۶ ماه از پایان دوره مالی به بیمه مرکزی ایران تسلیم کنند.
- پ - صورت وضعیت عملیات بیمهای سالانه خود را طبق نمونههای که بیمه مرکزی ایران تهیه میکند، تنظیم و ظرف ۳ ماه از پایان دوره مربوط به بیمه مرکزی ایران تسلیم نمایند.
- ت - سایر اطلاعات و آمار دورههای یا موردی را که بیمه مرکزی ایران به منظور نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه لازم تشخیص دهد در اختیار این سازمان قرار دهند.
- ث - با بازرسان اعزامی که با حکم کتبی یکی از اعضای هیأت عامل بیمه مرکزی ایران و با اطلاع دبیر خانه شورای عالی مناطق آزاد در محل حضور پیدا می کنند همکاری نمایند و اطلاعات لازم را در اختیار آنان قرار دهند.
- تبصره - مؤسسات بیمهای که بیمه نامههای بلند مدت زندگی عرضه می نمایند، علاوه بر رعایت ترتیبات فوق موظفند ترتیبی اتخاذ کنند تا حسابها و ذخایر فنی مربوط مورد رسیدگی و تأیید محاسب فنی مورد قبول بیمه مرکزی ایران قرار گیرد.

ماده ۲۲

حسابرسان مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه علاوه بر وظایف قانونی و حرفهای مکلفند در گزارش نهایی خود نسبت به حسن اجرای مقررات این آیین نامه نیز اظهار نظر نمایند.

ماده ۲۳

بیمه مرکزی ایران در صورت مشاهده هرگونه تخلف مؤسسات موضوع این آیین نامه از مقررات مربوط، مراتب را بطور کتبی به مؤسسه و سازمان اعلام و مهلت مناسبی را برای رفع ایراد تعیین و ابلاغ مینماید.

در صورت عدم رفع به موقع تخلف یا تکرار تخلف، بیمه مرکزی ایران حسب مورد و با اخطار کتبی مطابق ماده (۱۰) این آیین نامه عمل خواهد کرد.

ماده ۲۴

ارزش خالص داراییها (حقوق صاحبان سهام) در مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه هیچگاه نباید از بزرگترین رقم حاصل از بندهای زیر کمتر باشد:

الف- نود درصد (۹۰٪) حداقل سرمایه پرداخت شده طبق مقررات این آیین نامه.

ب- ده درصد (۱۰٪) حق بیمه های صادر شده ناخالص آخرین سال مالی ضربدر نسبت نگهداری خسارت دوره.

ج- چهارده و سه دهم درصد (۱۴/۳٪) میانگین سالانه کل خسارات ایجاد شده در سه دوره مالی قبل ضربدر نسبت نگهداری خسارت دوره.

تبصره - نسبت نگهداری خسارت دوره عبارت است از:

کل خسارتهای ایجاد شده پس از کسر خسارت سهم بیمه گران اتکایی

کل خسارت ایجاد شده دوره مربوط

ماده ۲۵

در صورت عدم حصول نصابهای مندرج در ماده (۲۴) این آیین نامه، مؤسسه بیمه موظف است طرح خود در خصوص نیل به نصابهای مذکور را ظرف ۳ ماه از پایان مهلت مقرر برای ارائه صورتهای مالی، به تأیید بیمه مرکزی ایران برساند. در غیر این صورت بیمه مرکزی ایران طبق مقررات این آیین نامه نسبت به محدود کردن فعالیت یا لغو پروانه مؤسسه بیمه حسب مورد اقدام خواهد کرد. در هر حال زمان اجرای طرح ارائه شده نباید بیشتر از یکسال باشد.

ماده ۲۶

مؤسسات موضوع این آیین نامه مکلفند کلیه داراییهای معرف بدهیها و ذخایر عملیات بیمهای، همچنین سرمایه و اندوختههای خود را تنها در مناطق آزاد یا سایر نقاط کشور نگهداری و سرمایهگذاری نمایند. تبصره - نگهداری بخشی از داراییهای موضوع این ماده در خارج از کشور با تأیید سازمان و موافقت بیمه مرکزی ایران مجاز است.

فصل هفتم- سایر مقررات

ماده ۲۷

مؤسسات بیمه و نمایندگان و کارگزاران رسمی بیمه مسؤول جبران خساراتی میباشند که در اجرای وظایفشان به سبب تقصیر و یا مسامحه آنها یا کارکنانشان به دیگران وارد آید. هر مؤسسه بیمه در رشته یا رشتههای معینی که پروانه بیمه ندارد رأساً یا به وسیله نمایندگان خود قبول بیمه نماید، مکلف به جبران خسارت زیان دیده خواهد بود.

ماده ۲۸

از عملیات اشخاصی که بدون تحصیل پروانه مبادرت به عملیات بیمه و یا بیمه اتکایی موضوع این آیین نامه نمایند، به درخواست بیمه مرکزی ایران توسط سازمان جلوگیری به عمل آمده و به علاوه در صورت لزوم، بیمه مرکزی ایران اشخاص مزبور را براساس مقررات ماده (۲۱) ضوابط ثبت شرکتها و مالکیتهای صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۷۴/۲/۴ شورای عالی مناطق آزاد- و سایر قوانین و مقررات مربوط از طریق مراجع ذی صلاح تحت پیگرد قرار خواهد داد.

ماده ۲۹

رئیس شورای عالی بیمه در کلیه مواردی که اعضای شورای عالی بیمه را به منظور اتخاذ تصمیم نسبت به موضوعات مربوط به تأسیس یا فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد دعوت می نماید، از دبیر شورای عالی مناطق آزاد یا نماینده وی نیز برای شرکت در جلسه دعوت میکند. در این جلسات دبیر شورای عالی مناطق آزاد یا نماینده وی نیز حق رأی خواهد داشت.

ماده ۳۰

فعالیت مؤسسات موضوع این آیین نامه تنها تابع مقررات این آیین نامه است و در موارد پیش بینی نشده از حیث اداره امور مؤسسه، تابع قانون تجارت و قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت خواهد بود.

ماده ۳۱

از تاریخ تصویب این آیین نامه، کلیه مقررات مغایر با آن در منطقه لغو میشود.